

GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W MANOWIE

76-015 MANOWO 58 C; NIP 669-11-07-501

TEL/FAX (094) 318-30-69

**SPRAWOZDANIE Z GMINNEGO
PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY
DLA GMINY MANOWO
ZA 2016 ROK**

MANOWO 2017

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej . (Dz. U. z 2016 r., poz. 575 z późn. zm.) „W terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań”.

W roku 2013 Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Manowo na lata 2014-2016 został przyjęty do realizacji Uchwałą Nr XXXVIII/259/2013 Rady Gminy Manowo, którego celem jest stworzenie systemu wspierania rodzin przeżywających trudności z wypełnianiem funkcji opiekuńczo- wychowawczych na terenie gminy Manowo.

W obecnym stanie prawnym zadaniem własnym samorządu gminnego jest:

- ❖ zatrudnienie asystentów rodzinnych,
- ❖ tworzenie systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną,
- ❖ prowadzenie placówek wsparcia dziennego (w tym specjalistycznych),
- ❖ szkolenie pracowników służb społecznych w celu zdobycia umiejętności wczesnego diagnozowania sytuacji dziecka,
- ❖ udział w finansowaniu pobytu dzieci u mieszczonej w pieczy zastępczej.

Cele szczegółowe obejmują:

- diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny,
- rozwijanie umiejętności opiekuńczo- wychowawczych rodziny, zapewnienie jej specjalistycznego poradnictwa i wsparcia,
- zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywania już istniejących,
- dążenie do reintegracji rodzin,
- podejmowanie działań profilaktycznych.

Program jest realizowany przez: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Manowie, Urząd Gminy Manowo, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie, Sąd Rejonowy- Wydział Rodzinny i Nieletnich, kuratorów sądowych, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Manowie, Zespół Interdyscyplinarny ds. przemocy w Manowie, Straż Gminną w Manowie, Komisariat Policji w Koszalinie, szkoły i przedszkola z terenu

gminy Manowo, Gminny Ośrodek Kultury w Wyszewie i Świetlice gminy Manowo, Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej w Manowie, Boninie i Rosnowie, Powiatową Poradnię Psychologiczno- Pedagogiczną w Koszalinie, organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą spoczywa na wszystkich jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji publicznej.

Rodziny z problemami opiekuńczo- wychowawczymi od wielu lat stanowią jedną z najbardziej licznych grup klientów Ośrodka. Aktywne wspieranie rodziny związane jest z wykorzystaniem przez pracowników Ośrodków różnorodnych metod i narzędzi pracy, mieszczących się w katalogu indywidualnej, grupowej oraz środowiskowej pracy socjalnej. Praca socjalna z rodzinami z problemami opiekuńczo- wychowawczymi w dużej mierze prowadzona jest przez pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka pomocy Społecznej w Manowie, których działania w omawianym obszarze są nakierowane na zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno - bytowych dzieci. Dodatkową formą wsparcia rodzin z problemami opiekuńczo- wychowawczymi jest usługa asystenta rodziny. Zaangażowanie asystenta rodziny skupia się między innymi na: wspieraniu rodziny i pokonywaniu trudności i barier, pomocy w uzyskaniu poprawy rodzicielskich wszystkich członków rodziny, odbudowaniu więzi i relacji rodzinnych. Asystent rodziny koncentrował się w swojej pracy na wzmocnieniu rodziny w dążeniu do poprawy sytuacji życiowej rodziny i właściwego wypełniania funkcji opiekuńczo- wychowawczych przy wykorzystaniu zasobów własnych rodzin oraz wsparcia środowiska lokalnego. Rodziny objęte pracą asystenta są rodzinami z wieloma problemami. Oprócz niewydolności opiekuńczo- wychowawczej występuje w nich również alkoholizm, bezrobocie, trudności ekonomiczne, upośledzenie umysłowe, złe warunki lokalowe, przemoc wobec partnera i dzieci. Asystenci podejmując współpracę z rodziną rozpoznają poziom destrukcji i opierając się na metodyce podejścia skoncentrowanego na rozwiązaniach oraz dialogu motywującym wspierają rodziny do pozytywnych zmian, do wydobywania i pomnażania ich zasobów, zawsze zgodnie z dobrem rodziny i zindywidualizowanym tempie realizacji działań. Asystent jako osoba wspierająca w czasie spotkań z rodziną motywuje, komplementuje, podnosi poczucie własnej wartości, wspiera, wzmacnia, modeluje, informuje, podejmuje działania wychowawcze, towarzyszy, podnosi umiejętności rozwiązywania problemów, pomaga w odreagowaniu, rozszerza

kontakty, a czasami również narzuca wymagania, przydziela zadania, czyli używa całego wachlarza metod, dzięki którym rodzina ma szansę na reintegrację, a dzieci na wychowanie się w atmosferze miłości, akceptacji i rozumienia ich potrzeb.

Dzięki współpracy z asystentem rodziny osiągnięto większość pozytywnych zmian w rodzinach. Te najbardziej efektywne to między innymi podjęcie zatrudnienia (10 rodzin), utrzymywanie abstynencji w rodzinach z problemem alkoholowym (3 rodziny), pozyskanie świadczeń w ramach zasiłków rodzinnych, remonty, pozyskanie odzieży, sprzętu gospodarstwa domowego, poprawa warunków mieszkaniowych (2 rodziny), pomoc w sprawach dotyczących spłat zaległości i zadłużeń (4 rodziny) skierowanie na terapie psychologiczne i psychiatryczne (3 rodziny), wskazywanie właściwych metod wychowawczych (13 rodzin), pisma dotyczące spraw osobistych i rodzinnych.

Wydatki na wynagrodzenia asystentów w roku 2016 wraz z pochodnymi przedstawiają się następująco:

Wydatki na wynagrodzenie wraz z pochodnymi	45 012
Finansowane z budżetu gminy	23 712
Finansowane z innych źródeł	21 300

Współpraca z asystentem w roku 2016 przedstawia się następująco:

Liczba rodzin, które korzystały z usług asystenta rodziny	Ogółem		17
	W tym	Zobowiązane przez sąd	1
Liczba rodzin objęta wsparciem asystenta rodziny	Do 3 miesięcy		4
	Powyżej 3 do 12 miesięcy		4
	Powyżej roku		2
Liczba rodzin, z którymi asystent zakończył pracę	Ogółem		7
	W tym	Ze względu na osiągnięcie efektów	0
		Ze względu na zaprzestanie współpracy	2
		Ze względu na brak efektów	0
		Ze względu na zmianę metody pracy	1
	Ze względu na zmianę miejsca zamieszkania	4	
Liczba rodzin, które korzystały z rodzin wspierających			0

W okresie sprawozdawczym z usług asystenta skorzystało 17 rodzin, w tym 1 rodzina została skierowana przez sąd. Przeciętny czas pracy z rodziną wynosił 12 miesięcy. Współpracę z asystentem zakończyło 7 rodzin.

Zgodnie z art. 191 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej współfinansuje pobyt twego dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka w wysokości:

- a) 10 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka- w pierwszym roku pobytu dziecka w rodzinie zastępczej,
- b) 30 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka- w drugim roku pobytu dziecka w rodzinie zastępczej,
- c) 50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka- w trzecim i następnym roku pobytu dziecka w rodzinie zastępczej.

Koszt poniesiony na dzieci w pieczy zastępczej w roku 2016 wyniósł 62.517,59 zł.

Koszty poniesione przez gminę na dzieci w pieczy zastępczej w latach 2014-2016.

Rok	Ilość dzieci	Koszt
2014	9	32.204,21
2015	13	60.924,73
2016	13	62.517,59

W rodzinach zastępczych umieszczonych jest 11 dzieci, 2 dzieci przebywa w placówkach szkolno- wychowawczych.

Potrzeby związane z realizacją zadań o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

- utrzymanie zatrudnienia asystenta rodziny w okresie, gdy nie będzie możliwości pozyskania na ten cel ze środków zewnętrznych,
- wypracowanie standardów pracy asystenta rodziny,
- podnoszenie kwalifikacji pracowników zajmujących się pracą z rodziną,
- zapewnienie środków na współfinansowaniu pobytu dzieci w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka lub w domach dziecka.

Cele szczegółowe były realizowane w roku 2016 następująco:

1. Diagnozę i analizę środowisk rodzinnych poprzez:

Pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Manowie przeprowadzili 439 wywiadów środowiskowych w rodzinach przeżywających trudności. Świadczona była praca socjalna polegająca na rozpoznaniu deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci oraz oceniona została sytuacja dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym.

2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny poprzez:

Dożywianiem objęto uczniów przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów na terenie placówek oświatowych- 414 uczniów, monitorowano zagrożenia dot. sytuacji zdrowotnej dzieci poprzez kontakt i współpracę z placówkami służby zdrowia na terenie gminy oraz zapewniono 53 ubogim rodzinom pomoc materialną i rzeczową w ramach ustawy o pomocy społecznej m.in. poprzez przyznawanie zasiłków. Dla 98 uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej na pokrycie całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów w zajęciach edukacyjnych wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole oraz pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym.

3. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo- wychowawczych rodziny, zapewnienie jej specjalistycznego poradnictwa i wsparcia poprzez:

Umożliwiono 17 rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny, którego zadaniem jest organizowanie pracy z rodziną w miejscu zamieszkania, bądź w miejscu wskazanym przez rodzinę oraz umożliwienie dzieciom z rodzin przeżywającym trudności korzystania z pomocy świetlic środowiskowych na terenie gminy Manowo. i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego. Od roku 2016 r. w gminie Manowo funkcjonuje punkt darmowej pomocy prawnej

4. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywania już istniejących poprzez:

Systematycznie monitorowano rodziny zagrożone kryzysem przez pracowników socjalnych, nauczycieli, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną, w tym placówek służby zdrowia. Pracownicy socjalni motywowali członków rodziny do podjęcia działań na rzecz ograniczenia lub niwelowania własnych dysfunkcji np, podjęcie

terapii leczenia uzależnień- współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, podjęcie terapii dla ofiar oraz sprawców przemocy domowej - współpraca z Policją i Zespołem Interdyscyplinarnym do spraw Przeciwdziałania Przemocy.

Pracownicy GOPS współpracowali z podmiotami i instytucjami działającymi w środowisku lokalnym, w szczególności ze szkołami, policją, placówkami służby zdrowia, sądami, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w celu poprawy sytuacji rodzinnej pod względem zdrowotnym, materialnym i społecznym.

5. Dążenie do reintegracji rodzin poprzez:

Pomoc w rodzinach, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej, przywracanie prawidłowego funkcjonowania rodzin, poprzez wsparcie asystenta rodziny. Ponadto dziesięcioro dzieci uczestniczyło w kolonii profilaktycznej do Morynia.

Dnia 07.11.2016 r. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Manowie wystąpił z pismem do realizatorów programu w celu uzyskania informacji czy w roku 2016 były realizowane programy profilaktyczne, edukacyjne, wychowawcze oraz czy udzielone zostało wsparcie na rzecz dziecka i rodziny. Zwrócono się z pismem do:

1. Gimnazjum w Manowie
2. Szkoła Podstawowa w Rosnowie
3. Przedszkole w Rosnowie
4. Szkoła Podstawowa w Boninie
5. Przedszkole w Boninie
6. Straż Gminna w Manowie
7. Powiatowa Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Koszalinie

Do dnia 16.12.2016 r. otrzymano informację od Szkoły Podstawowej w Rosnowie, Przedszkola w Rosnowie, Przedszkola w Boninie, Straży Gminnej w Manowie oraz Powiatowej Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Koszalinie, które stanowią załączniki do sprawozdania.